

Proves d'accés a la Universitat. Curs 2008-2009

Filosofia

Sèrie 4

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

Opció A

Però encara que la raó, ben orientada i informada, pugui preveure suficientment les conseqüències útils o perniciosos de les qualitats o les accions, no pot produir per si mateixa l'aprovació o el blasme morals. La utilitat no és més que una tendència a un cert fi; si el fi ens fos totalment indiferent sentiríem la mateixa indiferència pels mitjans. Cal, doncs, que es manifesti un *sentiment* per a fer-nos preferir les tendències útils a les perjudicials. Aquest sentiment no pot ser altre que una certa satisfacció per la felicitat dels homes i un desgrat per la seva infelicitat, ja que aquests són els fins a què tendeixen la virtut i el vici. Per tant, la *raó* ens informa sobre les diferents tendències de les accions, i la *humanitat* determina la nostra preferència per les que són útils i beneficioses.

David HUME. *Investigació sobre els principis de la moral*, apèndix I

1. Expliqueu breument les idees principals del text i com hi apareixen relacionades (entre cinquanta i vuitanta paraules).
[2 punts]
2. Expliqueu breument el significat, en el text, dels mots següents (entre cinc i quinze paraules en cada cas):
[1 punt]
 - a) «humanitat»
 - b) «raó»
3. Per què diu Hume que «la raó [...] no pot produir per si mateixa l'aprovació o el blasme morals»? Feu referència als aspectes del pensament de Hume que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.
[3 punts]

4. Compareu la concepció de Hume de la virtut i el bé amb una altra concepció de la virtut i el bé que es pugui trobar en la història del pensament.
[2 punts]
5. Creieu que Hume té raó quan defensa que l'elecció dels nostres fins no pot estar determinada per la raó? Raoneu la resposta.
[2 punts]

Opció B

—Així doncs, Símmies —féu Sòcrates—, si, tal com hem repetit una vegada i una altra, existeix el bell, el bé i tota mena d'essència semblant, i a aquesta essència referim tot el que ens ve pels sentits; i si hem descobert que es tracta de quelcom que ja era abans en nosaltres i que hem de comparar les coses sensibles amb ella, ¿no és necessari que existeixi també la nostra ànima ja des d'abans del naixement, juntament amb aquestes essències? Si això no fos així, ¿no quedaria sense força l'argument que havíem considerat? Però si és així, ¿no hi ha la mateixa necessitat que tant aquestes essències com les nostres ànimes existeixin abans que nosaltres naixem, i que si no existeixen les unes tampoc no existiran les altres?

PLATÓ. *Fedó*

1. Expliqueu breument les idees principals del text i com hi apareixen relacionades (entre cinquanta i vuitanta paraules).
[2 punts]
2. Expliqueu breument el significat, en el text, dels mots o les expressions següents (entre cinc i quinze paraules en cada cas):
[1 punt]
 - a) «essència»
 - b) «coses sensibles»
3. Expliqueu el sentit de la següent pregunta retòrica del text: «¿no hi ha la mateixa necessitat que tant aquestes essències com les nostres ànimes existeixin abans que nosaltres naixem, i que si no existeixen les unes tampoc no existiran les altres?». Feu referència als aspectes del pensament de Plató que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.
[3 punts]

4. Compareu la concepció de Plató de l'ànima amb una altra concepció de l'ànima (o del jo) que es pugui trobar en la història del pensament.
[2 punts]

5. Creieu que Plató té raó quan defensa que es pot justificar racionalment que l'ànima segueix existint després que el cos mori? Raoneu la resposta.
[2 punts]

Proves d'accés a la Universitat. Curs 2008-2009

Filosofia

Sèrie 3

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

Opció A

De tot allò que s'ha dit, el lector percebrà fàcilment que la filosofia que conté aquest llibre és molt escèptica, i vol donar-nos una noció de les imperfeccions i els límits estrets de l'enteniment humà. Gairebé tot raonament humà es redueix aquí a l'experiència, i la creença que acompanya l'experiència s'explica només com un sentiment peculiar o una concepció vívida produïda per l'hàbit. Però això no ho és tot: quan creiem que alguna cosa té existència *externa*, o quan suposem que un objecte existeix després de deixar de percebre'l, aquesta creença no és res més que un sentiment del mateix tipus. El nostre autor insisteix en altres —i variades— qüestions escèptiques, i conclou, resumint, que assentim a les nostres facultats i emprem la nostra raó només perquè no ho podem evitar. La filosofia ens convertiria totalment en pirrònics, si no fos perquè la naturalesa és massa forta per a permetre-ho.

David HUME. *Resum del Tractat de la naturalesa humana*

1. Expliqueu breument les idees principals del text i com hi apareixen relacionades (entre cinquanta i vuitanta paraules).
[2 punts]
2. Expliqueu breument el significat, en el text, dels mots següents (entre cinc i quinze paraules en cada cas):
[1 punt]
 - a) «escèptica»
 - b) «hàbit»

3. Per què diu Hume que «la creença que acompanya l'experiència s'explica només com un sentiment peculiar o una concepció vívida produïda per l'hàbit»? Feu referència als aspectes del pensament de Hume que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.
[3 punts]
4. Compareu l'escepticisme de Hume amb l'escepticisme del dubte metòdic de Descartes.
[2 punts]
5. Creieu que Hume té raó quan defensa que la nostra creença que un objecte continua existint després de deixar de percebre'l es fonamenta *només* en l'hàbit? Raoneu la resposta.
[2 punts]

Opció B

Les preguntes sobre els fins són preguntes sobre quines coses són desitjables. La doctrina utilitarista és que la felicitat és desitjable i que és l'única cosa desitjable com a fi [...].

L'única prova que es pot donar que un objecte és visible és que de fet la gent el veu. L'única prova que es pot oferir que un so és audible és que la gent de fet el sent: i així pel que fa a les altres fonts de l'experiència. De manera semblant, entenc que l'única evidència que és possible aportar que una cosa és desitjable és que la gent realment la desitja. [...] L'única raó que es pot donar a favor que la felicitat general és desitjable, és que tota persona, en la mesura que creu que la pot assolir, desitja la pròpia felicitat. Doncs bé, com que això és un fet, no solament tenim tota la prova que és possible donar en aquest cas, sinó també tota la prova que es podria exigir, que la felicitat és un bé: que la felicitat de cada persona és un bé per a aquella persona, i que la felicitat general és, doncs, un bé per a la suma de totes les persones. Amb això la felicitat adquireix un títol legítim a ser un dels fins de la conducta i, consegüentment, un dels criteris de la moral.

Però això per si sol no demostra que sigui el criteri únic. Per a ser-ho, semblaria necessari mostrar no solament que la gent desitja la felicitat, sinó també que no desitja mai res més. Ara, és ben palpable que la gent de fet desitja coses que en el llenguatge corrent són decididament diferents de la felicitat. Desitgen, per exemple, la virtut i l'absència de vici [...].

John Stuart MILL. *L'utilitarisme*

1. Expliqueu breument les idees principals del text i com hi apareixen relacionades (entre cinquanta i vuitanta paraules).
[2 punts]

2. Expliqueu breument el significat, en el text, dels mots o les expressions següents (entre cinc i quinze paraules en cada cas):
[1 punt]
 - a)** «felicitat»
 - b)** «criteri de la moral»

3. Expliqueu com intenta justificar John Stuart Mill que la felicitat general és l'*únic* fi de la conducta. Feu referència als aspectes del pensament de Mill que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.
[3 punts]

4. Compareu la concepció de John Stuart Mill de la moral (o d'allò que fa que una acció sigui bona) amb alguna altra concepció de la moral que es pugui trobar en la història del pensament.
[2 punts]

5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «En cada moment estic moralment obligat/obligada a fer aquella acció que, d'entre totes les accions possibles que jo puc fer, és la que contribuirà més a la felicitat general». Raoneu la resposta.
[2 punts]

